

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-

Nr.

TEIKIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 30, 37, 50, 68, 69, 70 IR 72 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO SISTEMOS ĮSTATYMO NR. XIII-1387 10 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 30, 37, 50, 68, 69, 70 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai) (pridedama). Projektai patikslinti Projektai patikslinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės¹ ir Teisės grupės² pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Įstatymų projektų tikslas – užkirsti kelią nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį, nusikalstamoms veikoms ir apsaugoti nepilnamečius nuo pakartotinio smurto bei galimų psichologinių traumų, galinčių kilti dėl nuteistojo siekio su jais bendrauti.

Sprendžiama problema	Teisės aktuose stokojama aiškaus informacijos apsisiekimo mechanizmo tarp laisvės atėmimo vietų įstaigų ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba) apie nuteistuosius už smurtinius nusikaltimus prieš nepilnamečius. Informacijos trūkumas lemia nepakankamą institucijų veiksmų koordinavimą, apsunkina tinkamą vaikų saugumo užtikrinimą, savalaikį rizikos vertinimą ir prevencinių priemonių taikymą. Dėl to didėja pakartotinio smurto ar neigiamo psichologinio poveikio vaikams rizika, ypač tais atvejais, kai nukentėję nepilnamečiai palaiko ryšius su nuteistaisiais.
----------------------	--

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės 2026 m. gegužės 25 d. pažyma Nr. NV-1390 (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/fbfa02b1580611f1b20fcb7db81bf4bd?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=b80a37bd-ae84-47fb-9125-b6f72a5925f9>)

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. gegužės 20 d. išvada Nr. NV-1353 (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/0e35ca96544c11f19f25d2db9494081b?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=b80a37bd-ae84-47fb-9125-b6f72a5925f9>)

	<p>Be to, teisės aktai nenumato ribojimų nuteistiesiems už smurtinius nusikaltimus prieš nepilnamečius bendrauti su nepilnamečiais ar specialių sąlygų jų išleidimui į trumpalaikės išvykas, o jų elgesio kontrolė už įkalinimo įstaigų ribų užtikrinama fragmentiškai dėl riboto institucijų bendradarbiavimo ir pareigūnų įgaliojimų.</p> <p>Praktika taip pat rodo, kad dalis nuteistųjų palaiko ryšius su šeimos nariais ir nukentėjusiais, o tai gali kelti psichologinę žalą vaikams ir trukdyti saugios emocinės aplinkos kūrimui.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymų projektais siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sudaryti teisinės prielaidas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai savalaikiai gauti informaciją apie asmenį, nuteistą laisvės atėmimo bausmė už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį, laisvės atėmimo bausmę atliekančias motinas ir jų auginamus vaikus, o laisvės atėmimo vietų įstaigai – gauti informaciją apie nuteistajam taikomus tėvo (motinos) valdžios ar kt. apribojimus nepilnamečių atžvilgiu, kas leistų priimti atitinkamus sprendimus dėl atitinkamų teisių nuteistiesiems bendrauti su nepilnamečiais apribojimo, trumpalaikių išvykų jiems nesuteikimo ir pan.; - nustatyti papildomus apribojimus nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį (draudimą įgyvendinant savo teises susirašinėti, skambinti, pasimatyti, išvykti iš bausmės atlikimo vietos, bendrauti ir (ar) pasimatyti su nukentėjusiu nepilnamečiu asmeniu; draudimą suteikti nuteistiesiems trumpalaikę išvyką į namus, kuriuose gyvena nukentėjęs nepilnametis asmuo; draudimą trumpalaikės išvykos į namus, darbą, mokslo įstaigą, resocializacijos tikslais ir t. t. metu bendrauti, pasimatyti ir (ar) palaikyti bet kokią kitą kontaktą su nepilnamečiais; apribojimą rūpintis vaikų globos įstaigose gyvenančiais vaikais, nukentėjusiais nuo nuteistojo smurtinės nusikalstamos veikos); - nustatyti griežtesnes trumpalaikės išvykos į namus, darbą, mokslo įstaigą, resocializacijos tikslais ir t. t. suteikimo nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį, sąlygas: didesnę atliktinos minimalios laisvės atėmimo bausmės dalį; retesnę trumpalaikių išvykų į namus dažnumą; - nustatyti pasekmes nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį, jei jie nesilaikytų nustatytų naujų apribojimų (nuteistųjų perkėlimą į labiau judėjimo laisvę apribojančias bausmės atlikimo sąlygas; teisės į bet kokią trumpalaikę išvyką panaikinimą); - stiprinti nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę už smurtinį nusikaltimą, padarytą prieš nepilnametį, elgesio kontrolę taikant jiems visais atvejais elektroninio stebėjimo

	priemonės, kai jie bausmės atlikimo metu išvyksta iš laisvės atėmimo vietų įstaigos; sudarant teisinės prielaidas laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnams lankytis nuteistųjų, trumpam išleistų iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, gyvenamosiose, darbo, mokymosi ir kitose vietose, į kurias šie nuteistieji buvo išleisti.
III. Priemonių kaštai	Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto asignavimų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Nustačius papildomus apribojimus nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už smurtinius nusikaltimus prieš nepilnamečius, bus sumažinta pakartotinio smurto prieš nepilnamečius rizika ir užkirstas kelias galimam psichologiniam poveikiui ar spaudimui nukentėjusiesiems. Draudimas palaikyti bet kokius ryšius su nukentėjusiais nepilnamečiais bei kitais nepilnamečiais asmenimis sumažins nusikalstamo elgesio tęstinumą ir recidyvo tikimybę. Be to, aiškiai apibrėžti nuteistųjų bendravimo ir kontaktų ribojimai sudarys prielaidas efektyvesnei nuteistųjų elgesio kontrolei bausmės atlikimo ir trumpalaikių išvykų metu, taip stiprinant visuomenės saugumą. Šios priemonės taip pat prisidės prie prevencinės baudžiamosios politikos stiprinimo, didins pasitikėjimą teisine sistema ir padės formuoti saugesnę aplinką nepilnamečiams.

Įstatymų projektai atitinka Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, 183 ir 199 punktų nuostatas, orientuotas į smurtinio elgesio artimojoje aplinkoje mažinimą, smurto prieš vaikus prevencijos vykdymą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, kuriame nurodoma, kad turi būti atliekamas prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, teisės aktų projektų, teikiamų svarstyti Vyriausybei, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, kai numatoma reglamentuoti iki tol nereglamentuotus santykius, taip pat kai iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, Įstatymų projektų poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Įstatymų projektai suderinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Lietuvos kalėjimų tarnyba, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Įstatymų projektais nėra perkeliama ir įgyvendinama Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymų projektuose naujų sąvokų ar terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nėra.

Įstatymų projektams įgyvendinti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos direktorius turės nustatyti informacijos keitimosi tarp laisvės atėmimo vietų įstaigos ir Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos tvarką ir apimtis.

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Baudžiamosios justicijos grupės vadovė Simona Mesonienė, tel. +370 618 51147, el. p. simona.mesoniene@tm.lt; patarėjas Rimvydas Laukis, tel. +370 674 25967, el. p. rimvydas.laukis@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 10 lapų.
2. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 5 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 30, 37, 50, 68, 69, 70 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo sistemos įstatymo Nr. XIII-1387 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė